

แนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาชาติ Guidelines for Educational Management towards The Goals of Thailand's National Education Standards

เสวตากรณ์ ตั้งวันเจริญ^{1*} อรทัย รุ่งวชิรา²
Sawetaporn Tangwancharoen¹ Orathai Rungwachira²

¹สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Social Studies Program, Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

²วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
College of Nursing and Health, Suan Sunandha Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: sawetaporn.t@ubru.ac.th

(Received: 4 August 2021, Revised: 29 August 2021, Accepted: 29 August 2021)

บทคัดย่อ

การพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยที่ผ่านมาไม่สอดคล้องกับความต้องการของโลก และยังไม่ประสบความสำเร็จ เพราะในยุคโลกาภิวัตน์ได้เกิดความเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา และวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว ด้วยเหตุนี้ การศึกษาไทยโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เพื่อกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย และใช้เป็นกรอบในการสร้างคนไทย 4.0 ตามบริบทของท้องถิ่นและสถานศึกษา โดยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง สถาบันการศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการศึกษาหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนสู่เป้าหมายในภาพรวม ซึ่งประกอบด้วย ปรับการบริหารงานของผู้บริหาร/ผู้นำสถาบัน, ปรับบทบาทการสอนของครู/ผู้สอน, พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน, การนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน และจัดทำแนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับผลลัพธ์แต่ละช่วงวัย ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานชาติ ประกอบด้วย ผู้บริหาร/ผู้นำ บุคลากรทางการศึกษา การสื่อสารและถ่ายทอดแนวทางการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบของบุคลากร การสร้างวัฒนธรรมองค์กร และการมอบหมายภารกิจการขับเคลื่อนเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: การจัดการศึกษา, มาตรฐานการศึกษาชาติ

ABSTRACT

Educational development in Thailand in the past has been inconsistent with global changes and has not been able to keep pace with the rapid economic, social, political, educational, and cultural changes in the era of globalization. For this reason, the Education Council Secretariat has prepared the 2018 National Education Standards to define the desirable characteristics of the Thai people and use them as a framework for creating the Thai People 4.0 of educational institutions in the local context and educational institutions with a focus on developing learners into learners, innovators, and active citizens. To develop learners to have these characteristics, therefore educational institutions need to adapt their approaches to educational management, or the factors that contribute to the achievement of the overall goals. These consist of adjusting the management of institutional administrators/leaders, adjusting the teaching roles of teachers/instructors, developing teaching-learning courses, using media technology in teaching, and learning management, and establishing educational management policies in accordance with the outcomes of each age group. Factors that influence the success of educational management in meeting national standard goals include managers/leaders, educational staff, communication and transfer of operational policies, staff involvement and accountability, creating an organizational culture, and assignment of driving tasks links to proper practice.

Keywords: Guideline, Educational Management, National Education Standard, Thailand

บทนำ

ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงทั่วโลก โครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม การสื่อสารที่ไร้พรมแดน การก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี จำเป็นต้องพัฒนาคนและประเทศชาติให้พร้อมที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำพาประเทศให้ผ่านพ้นวิกฤตการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ดังนั้นในการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นต้องมีปัจจัยและองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งด้านข่าวสารและเทคโนโลยี ด้านบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและวิทยาการต่าง ๆ ที่ทันสมัยเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน การศึกษาเป็นกระบวนการสร้างเสริมให้มนุษย์สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดำรงไว้ซึ่งสิ่งที่เหมาะสมดีงาม แม้ประเทศไทยเราจะพัฒนาการศึกษามาอย่างต่อเนื่องยาวนาน แต่การพัฒนาที่ผ่านมาก็เป็นไปค่อนข้างช้าไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และยังไม่ประสบผล ซึ่งพิจารณาได้จากตัวชี้วัดทางด้านปริมาณ พบว่า มีเด็กและเยาวชนไทยด้อยโอกาสประมาณ 5 ล้านคน ที่อยู่นอกระบบและที่อยู่ในระบบแต่ต้องออกจากระบบการศึกษา (เจือจันทร์ จงสถิตอยู่, 2557, หน้า 3-11) ส่วนทางด้านคุณภาพการศึกษา พบว่าผลจากคะแนนสอบ PISA 2015 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทุกด้าน ดังนี้ คะแนนเฉลี่ยด้านวิทยาศาสตร์ 421 คะแนน (ค่าเฉลี่ย OECD 493 คะแนน), ด้านการอ่าน

409 คะแนน (ค่าเฉลี่ย OECD 493 คะแนน) และด้านคณิตศาสตร์ 415 คะแนน (ค่าเฉลี่ย OECD 490 คะแนน) และอยู่อันดับที่ 55 จากจำนวนประเทศที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 72 ประเทศ (โครงการ PISA ประเทศไทย สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2561) สำหรับคะแนนสอบ TIMSS พบว่าเด็กไทยส่วนใหญ่มีความสามารถทางการเรียนระดับต่ำ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 400-474 คะแนน อยู่ในลำดับที่ 27 จากจำนวนประเทศที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 39 ประเทศและรัฐที่เข้าร่วมเปรียบเทียบ 7 รัฐ (สสวท, 2559) เมื่อพิจารณาทางด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะ และทักษะชีวิต ทักษะสำหรับการประกอบ ก็ปรากฏว่าพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ส่วนหนึ่งยังไม่พึงประสงค์ เช่น ไม่ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ใช้ชีวิตแบบไร้จุดหมาย มีวัยรุ่นจำนวนมากติดยาเสพติด ติดการพนัน ฯลฯ (เจ็จันท์ จงสถิตอยู่, 2557, หน้า 3-11) จากวิกฤตการศึกษาของไทยดังกล่าว จึงมีความจำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องปฏิรูประบบการศึกษาของไทย เพื่อเตรียมคนเข้าสู่สังคมยุคใหม่ พัฒนาคนให้มีคุณภาพ สามารถคิดเป็น ทำเป็น มีทักษะการจัดการ มีคุณธรรม รักการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาสมบูรณ์และสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย ตามมาตรฐานการศึกษาชาติ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

ผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ทำให้เกิดการสื่อสารไร้พรมแดน หรือเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร (Information Technology) ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา และวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้ บุคคลต้องมีการเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับยุค และสมัย ส่งผลให้วงการการศึกษาของประเทศไทย นำโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) ได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ซึ่งถือเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ของคนไทย เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งใช้เป็นกรอบสำหรับการสร้างคนไทย 4.0 ตามบริบทของท้องถิ่นและสถานศึกษา โดยมีสาระสำคัญสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี พ.ศ.2561-2580, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2565 และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่ง ใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา โดยพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่

1. ผู้เรียนรู้ หมายถึง เป็นผู้มีความเพียร ใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัล และโลกในอนาคต และมีสมรรถนะที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ต่าง ๆ มีทักษะชีวิต เพื่อสร้างงานและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

2. ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นผู้มีทักษะทางปัญญา ทักษะศตวรรษที่ 21 ความฉลาดดิจิทัล ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม มีความเป็นผู้ประกอบการ มีสมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์ เพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม

3. พลเมืองที่เข้มแข็ง เป็นผู้มีความรักชาติ รักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึก มีจิตอาสา มีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติ และอยู่ร่วมในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ

นอกจากนี้ ในมาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ. 2561 ได้มีการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ทั้ง 3 ด้าน ตามความเหมาะสมของช่วงวัย ให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงและสะสมตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพื้นฐาน การอาชีวศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา และได้มีการกำหนดค่านิยมร่วมของสังคม และคุณธรรม ความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ดังตารางที่ 1 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561)

ตารางที่ 1: ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา ที่มีการสะสมและต่อเนื่องเชื่อมโยงทุกระดับและประเภทการศึกษา

คุณลักษณะ	ปฐมวัย	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย/อาชีวศึกษา	อุดมศึกษา
1. ผู้เรียนรู้	มีพัฒนาการรอบด้านและสมดุล สนใจเรียนรู้และกำกับ ตัวเองให้ทำสิ่งต่าง ๆ ที่เหมาะสมตามช่วงวัยได้สำเร็จ	รักและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ ชอบการอ่าน มีความรู้พื้นฐาน ทักษะและสมรรถนะทางภาษา การคำนวณ มีเหตุผล มีนิสัยและสุขภาพที่ดี มีสุนทรียภาพในความงาม รอบตัว	รู้จักตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมาย และทักษะการเรียนรู้ บริหารจัดการตนเองเป็น มีทักษะชีวิต มีความรู้ ความรอบรู้และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการสร้างสุขภาวะ การศึกษาต่อ หรือการทำงานที่เหมาะสมกับช่วงวัย	สามารถขึ้นนำการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีทักษะการเรียนรู้ รู้ทันการเปลี่ยนแปลง ปรับตัวในโลกยุคดิจิทัลได้ มีทักษะชีวิต พินิจอุปสรรคได้ มีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาวะ การศึกษา/การทำงาน/อาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน	มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ปรับตัว ยืดหยุ่น สามารถเผชิญ การเปลี่ยนแปลงในโลกดิจิทัลและโลกอนาคตได้ มีความเป็นผู้นำ มีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ มีปัญญารู้คิด สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะต่าง ๆ ในการสร้างงาน สัมมาอาชีพ ความมั่นคง และคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

คุณลักษณะ	ปฐมวัย	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	มัธยมศึกษาตอน ปลาย/อาชีวศึกษา	อุดมศึกษา
2. ผู้ร่วม สร้างสรรค์ นวัตกรรม		รับผิดชอบในการ ทำงานร่วมกับ ผู้อื่น มีความรู้ ทักษะและ สมรรถนะทาง เทคโนโลยีดิจิทัล การคิดสร้างสรรค์ ภาษาอังกฤษ การ สื่อสาร และ ความรอบรู้ด้าน ต่าง ๆ	มีทักษะการทำงาน ร่วมกัน ทักษะการ สื่อสาร มีความรอบรู้ ทางข้อมูล สารสนเทศ และทางดิจิทัลเพื่อ แก้ปัญหา มีการคิด อย่างมีวิจารณญาณ มี ความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำความคิดสู่ การสร้างผลงานใน ลักษณะต่าง ๆ	สามารถแก้ปัญหา สื่อสารเชิงบวก ทักษะ ข้ามวัฒนธรรม ทักษะ การสะท้อนคิด การ วิพากษ์เพื่อสร้าง นวัตกรรม และ สามารถเป็น ผู้ประกอบการได้	สามารถร่วมแก้ปัญหาสังคม การบูรณาการข้ามศาสตร์ การสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อเพิ่มโอกาส และมูลค่า แก่ตนเอง สังคม และ ประเทศ
3. พลเมือง ที่เข้มแข็ง		สามารถแยกแยะ ผิดถูก ปฏิบัติตน ตามสิทธิและ หน้าที่ของตน โดย ไม่ละเมิดสิทธิของ ผู้อื่น เป็นสมาชิก ที่ดีของกลุ่ม มีจิต อาสา รักท้องถิ่น และประเทศ	ความเชื่อมั่นใน ความถูกต้อง ความ ยุติธรรม มีจิต ประชาธิปไตย มีสำนึก และความภาคภูมิใจใน ความเป็นไทย และ พลเมืองอาเซียน	มีความเชื่อมั่นในความ เท่าเทียมเป็นธรรม ทางสังคม มีจิตอาสา มีความกล้าหาญทาง จริยธรรม เป็น พลเมืองที่ กระตือรือร้นในการ ร่วมสร้างสังคมไทย และโลกที่ยั่งยืน มี ความซื่อสัตย์ในการ ทำงานเพื่อส่วนรวม	กล้าต่อต้านการกระทำในสิ่ง ที่ผิด ให้คุณค่า กับความรู้ ความสามารถ เป็นพลเมือง ที่เข้มแข็ง ร่วมมือสร้างสรรค์ การพัฒนาตนเอง และสังคม ที่ยั่งยืน จัดความขัดแย้ง และ สร้างสันติสุขทั้งใน สังคมไทยและประชาคม โลก
ค่านิยมร่วม : ความเพียรอันบริสุทธิ์ ความพอเพียง วิถีประชาธิปไตย ความเท่าเทียมเสมอภาค					
คุณธรรม : ลักษณะนิสัยที่ดี และคุณธรรมพื้นฐานที่พึงงาม เช่น ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม					

แนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาชาติ

หัวใจของการจัดการศึกษานั้นต้องตระหนักถึง ผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner Focus) ดังพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 24 ที่ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ ต้องจัดเนื้อหา กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และมาตรา 22 ที่ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า

ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2545) เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนไปสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ. 2561 คือ เป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง แต่เนื่องจากมาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ. 2561 ได้มีการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ทั้ง 3 ด้าน ตามความเหมาะสมของช่วงวัย ให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงและสะสมตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพื้นฐาน การอาชีวศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา ดังนั้นแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ. 2561 จึงมีบางประเด็นที่สามารถจัดทำแนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาได้เหมือนกันในทุกช่วงวัย แต่บางประเด็นต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาให้เหมาะสมตามช่วงวัย ดังนี้

แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับทุกช่วงวัย เป็นการปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการศึกษาของผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายในภาพรวม ได้แก่

1. ผู้บริหารหรือผู้นำ นับเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาชาติ โดยผู้บริหารหรือผู้นำสถาบันการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนแผนการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษาของชาติ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี พ.ศ.2561-2580, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2565, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579 และมาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ. 2561 สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัญหาด้านสังคม เศรษฐกิจ ผลกระทบจากการระบอบดิจิทัล ผู้บริหารหรือผู้นำสถาบันการศึกษา ต้องทำการวิเคราะห์ SWOT analysis โดยพิจารณาจุดแข็ง จุดอ่อน ของสถาบันตนเอง วิเคราะห์โอกาส และภาวะคุกคาม จากสิ่งแวดล้อมทั้งด้านนโยบาย การเมือง เศรษฐกิจ นำมาสู่การจัดทำจัดทำนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนตามสภาพสังคม และบริบทของตนเอง โดยเป้าหมายการพัฒนา คือ ให้ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง ผู้บริหารหรือผู้นำสถาบันการศึกษาต้องจัดสถานะที่สร้างความกดดันต่อผู้เรียน รวมทั้งผู้ปกครอง เช่น การตั้งเป้าหมาย ให้ผู้เรียนต้องสอบเรียนต่อโรงเรียนชั้นนำของประเทศ หรือสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ทุกคน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนและผู้ปกครองเครียด เพราะเมื่อตั้งเป้าหมายดังกล่าว การจัดการศึกษาย่อมต้องมุ่งเน้นวิชาการมาก ทำให้ผู้เรียนขาดการส่งเสริมทักษะด้านอื่น ผู้บริหารหรือผู้นำสถาบันการศึกษาต้องดำเนินการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา เนื่องจากคุณภาพของครูผู้สอนมักเป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2559: 10; ธนวัฒน์ ศรีไพโรจน์และคณะ. 2561 : 98) ผู้บริหารหรือผู้นำสถาบันการศึกษา ควรส่งเสริมให้ ครู อาจารย์และชุมชนร่วมมือกันสร้างสรรค์พัฒนานักเรียน การจัดการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานหรือชุมชนมีส่วนร่วม

เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาแก่ชุมชน เพื่อชุมชน โดยชุมชน เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในท้องถิ่น ชุมชนนั้น ๆ ให้เป็นผู้มีความรู้ ทักษะกระบวนการและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และร่วมด้วยช่วยกันพัฒนาชุมชนของตนเองก่อให้เกิดพลังความร่วมมือในการสร้างความยั่งยืน (เจือจันทร์ จงสถิตอยู่, 2557, หน้า 11)

นอกจากงานด้านการบริหารของผู้บริหารแล้ว ภาวะผู้นำของผู้บริหารหรือผู้นำสถาบันก็เป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาชาติ เพราะการบริหารการศึกษาโดยใช้อำนาจตามกฎหมายที่ตนมีสั่งการให้ครูทำงานโดยปราศจากการเข้าใจถึงจิตใจ สถานการณ์ และปัจจัยแห่งการจูงใจต่าง ๆ ย่อมทำให้ครูเกิดทัศนคติที่เป็นลบต่อผู้บริหารและต่อสถาบัน ทำให้ปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มศักยภาพ ส่งผลให้การทำงานไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้นผู้บริหารสถาบันจึงต้องมีภาวะผู้นำเพื่อนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมาย จากการศึกษาของ นิรุศ มีพันธ์ (2559) ได้ศึกษาตัวแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ซึ่งหมายถึงสถานศึกษาที่สามารถบริหารการศึกษามีมาตรฐานทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน งานวิชาการ งานธุรการ ปกครองและ บริการ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อันจะเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กและ เยาวชนและ โรงเรียนอื่น ๆ ระดับมัธยมศึกษา ในเขตภาคเหนือตอนบน พบว่า ผู้บริหารหรือผู้นำสถาบันการศึกษา ควรมีภาวะผู้นำในเรื่อง

1) การมีอุดมการณ์และเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้บริหารหรือผู้นำสถาบันการศึกษา ต้องมีความมุ่งมั่น ทุ่มเทในการทำงานอย่างมีอุดมการณ์ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมจริยธรรม ทำให้ผู้ตามเกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้ร่วมงาน และมีความมั่นใจต่อผู้นำ

2) การนำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารหรือผู้นำสถาบันการศึกษา ต้องมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจเปิดใจยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น คิดวิเคราะห์ปัญหา จุดอ่อน- จุดแข็งขององค์กร ค้นหาวิธีการแก้ไขด้วยวิธีการใหม่ ๆ ศึกษาดูงานจากสถานศึกษาอื่นที่ ประสบความสำเร็จ เพื่อกระตุ้นเพื่อนร่วมงานให้เกิดการพัฒนา โดยผู้นำต้องเป็นผู้สนับสนุนและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ร่วมงานว่าการเปลี่ยนแปลงทำให้สถานศึกษามีคุณภาพและเกิดสัมฤทธิ์ผลทั้งระบบตั้งแต่ผู้เรียน บุคลากร ไปจนถึงผู้บริหาร

3) การทำงานเป็นทีม เพราะผู้บริหารหรือผู้นำสถาบันการศึกษา ไม่สามารถทำงานเพียงคนเดียวแล้วสามารถบรรลุวิสัยทัศน์ได้ ดังนั้นผู้นำต้องสร้างทีมงาน โดยการทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเชื่อในขีดความสามารถของผู้ร่วมงาน มีการมอบอำนาจและการตัดสินใจ สร้างบรรยากาศที่กระตุ้นการใช้ปัญญา พร้อมทั้งพัฒนาขีดความสามารถของผู้ร่วมงานเป็นรายบุคคล

4) การสร้างแรงบันดาลใจ ผู้บริหารหรือผู้นำสถาบันการศึกษา ต้องให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้ร่วมงานด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้งานบรรลุวิสัยทัศน์ซึ่ง ผู้ร่วมงานต้องพบปัญหาและอุปสรรคมากมาย เมื่อทำงานเสร็จแล้วส่วนหนึ่งผู้นำต้องแสดง ความรู้สึกให้ทุกคนทราบว่าผู้นำยอมรับและเห็นคุณค่า พร้อมชมเชยด้วยความจริงใจ

5) การมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารหรือผู้นำสถาบันการศึกษา ต้องสร้างวิสัยทัศน์ว่า สถานศึกษาจะดำเนินงานไปในทิศทางใด จะมีอะไรใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นบ้างและจะ สร้างอนาคตของ โรงเรียนอย่างไร พยายามสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้ร่วมงานให้เกิดความปรารถนาที่จะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกัน

ดังนั้น ถ้าผู้บริหารและผู้นำสถาบันการศึกษา ปฏิบัติงานด้านบริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับ ผลลัพธ์อันพึงประสงค์ของมาตรฐานชาติ และมีภาวะผู้นำในการชักจูง โนมน้าว ให้ทีมงานขับเคลื่อนสู่ เป้าหมายด้วยกัน ย่อมส่งผลให้การจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานชาติประสบผลสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น สิ่งสำคัญอีกประเด็นสำหรับผู้บริหารหรือผู้นำสถาบันการศึกษา คือ การเตรียมความพร้อมสำหรับผู้ ปฏิบัติขึ้นสู่ระดับผู้บริหาร แทนผู้บริหารที่เกษียณ เพื่อให้การดำเนินงานจัดการศึกษาสู่เป้าหมายอย่าง ต่อเนื่อง

2. ครู หรือผู้สอน มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานชาติ ครูต้อง ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ จากผู้สั่งการถ่ายทอดเป็นผู้ให้คำปรึกษาและอำนวยความสะดวก ทำตัวเหมือนพี่เลี้ยงและโค้ช เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง เน้นคำถามและปัญหา เพื่อสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ ครูต้องมีความรู้อย่างกว้างขวาง ด้วยการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ศึกษาหาความรู้ตลอดชีวิต ชี้นำให้แนวทางแก่นักเรียนได้ รวมทั้งพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ ใช้ในการเรียนการสอน ครูต้องเข้าใจศาสตร์การสอน(Pedagogical Practices) เพื่อนำมาใช้เป็นแนว ปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนสำหรับครู ดังเช่นการศึกษาประเทศสิงคโปร์ ได้กำหนดแนวปฏิบัติที่ สะท้อนความเข้าใจในศาสตร์การสอน สำหรับครูสิงคโปร์ ดังนี้ (อรรถพล อนันตวรสกุล, 2560)

- 1) การสร้างวัฒนธรรมชั้นเรียนเชิงบวก (Positive Classroom Culture) ประกอบด้วย การสร้างปฏิสัมพันธ์และการเกื้อกูลกัน, การริเริ่มและคงไว้ซึ่งวินัยเชิงบวก, การกำหนดความคาดหวังและแนวปฏิบัติของชั้นเรียน, การสร้างความไว้วางใจ, การสร้างความเชื่อมั่นเสริมพลังแก่ผู้เรียน
- 2) การเตรียมความพร้อมบทเรียน (Lesson Preparation) ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ ที่ชัดเจนของบทเรียน, การพิจารณาทำความเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล, การคัดสรรและจัดลำดับสาระความรู้, การตัดสินใจเลือกยุทธศาสตร์

การสอน, การวางแผนการใช้คำถามหลักในการสอน, การวางลำดับกิจกรรมของบทเรียน, การตัดสินใจเลือกอุปกรณ์และข้อมูลประกอบการเรียนรู้

- 3) การจัดการบทเรียน (Lesson Enactment) ได้แก่ การทบทวนความรู้พื้นฐานก่อนเริ่มเรียน, การสร้างความสนใจ, การสนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในบทเรียน, การปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์จริง, การให้คำอธิบายขั้นตอนต่าง ๆ อย่างชัดเจน, การสร้างบรรยากาศที่ตื่นตัวและสนใจ, การเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ, การใช้คำถามเพื่อการเรียนรู้, การสรุปบทเรียน
- 4) การประเมินผลและการให้ผลป้อนกลับ (Assessment and Feedback) ได้แก่ การกำหนดภาระงานที่มีความหมาย, การตรวจสอบความเข้าใจและการให้ข้อมูลป้อนกลับ, การสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

3. หลักสูตรการเรียนการสอน เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการจัดการศึกษา เพราะเป็นการขยายแนวคิดในการจัดการศึกษา หรือปรัชญาการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ดังที่ Saylor, Galen J., Alexander. William M., & Lewis. Arthur J. (1981, p. 8) ได้ให้ความหมายหลักสูตรว่า เป็นแผนสำหรับกำหนดโอกาสการเรียนรู้ให้บุคคลได้รับการศึกษา เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนไปสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาชาติพ.ศ. 2561 หลักสูตรโรงเรียนจะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ยืดหยุ่น ไม่เน้นเนื้อหาสาระจนแน่นเกินไป โดยไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สร้างสรรค์ ค้นคว้า หรือสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง การจัดการเรียนรู้ต้องก้าวข้ามสาระวิชาไปสู่การเรียนรู้ทักษะเพื่อการดำรงชีวิต ในหลักสูตรควรมีการส่งเสริมการเรียนการสอนโดยนำ “STEM Education (Science, Technology, Engineering, Mathematics)” มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ในศาสตร์เหล่านี้ (STEM) ไปบูรณาการและพัฒนานวัตกรรม (Innovation) หลักสูตรทุกระดับควรมีการสอนเรื่องความดี และคุณธรรมควบคู่ไปกับการสอนเรื่องขององค์ความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักแยกแยะความดีกับความชั่ว ให้รู้จักแบ่งปัน มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีความละเอียดหรือเกรงกลัวต่อบาป เพราะคุณธรรมเหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ นอกจากนี้ระบบการประเมินก็ควรให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับหลักสูตรด้วย โดยเฉพาะข้อสอบที่ใช้วัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ควรเป็นข้อสอบอัตนัย หรือเป็นสถานการณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นในลักษณะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสร้างสรรค์ และการคิดแก้ปัญหา

4. สื่อ และเทคโนโลยีการสอน ก็เป็นบทบาทสำคัญ เพราะปัจจุบันเป็นยุคดิจิทัล การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความฉลาดดิจิทัล การจัดการศึกษาก็ต้องปรับเปลี่ยนจะใช้สื่อการสอนแบบเก่าที่ให้ผู้เรียนอ่านจากหนังสือ ตำรา คงไม่เพียงพอ ต้องมีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้

ให้ทันสมัย โดยนำเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ สร้างนวัตกรรมสื่อการสอน ได้แก่ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) มัลติมีเดีย การประชุมทางไกล ชุดการสอน E book เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

แนวทางการจัดการศึกษาตามช่วงวัย เป็นการปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แนวทางการจัดการศึกษาตามช่วงวัย

คุณลักษณะ	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์	แนวทางการจัดการศึกษา
แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับปฐมวัย (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561 ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)		
1. ผู้เรียนรู้ 2. ผู้ร่วม สร้างสรรค์ นวัตกรรม 3. พลเมืองที่ เข้มแข็ง	มีพัฒนาการรอบด้าน และ สมดุล สนใจเรียนรู้ และกำกับ ตัวเองให้ทำ สิ่งต่าง ๆ ที่ เหมาะสม ตามช่วงวัยได้สำเร็จ	- จัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย - คัดเลือกการใช้สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ การใช้นิทาน ที่เหมาะสม - จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ได้แก่ ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์ - พัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา เพื่อที่จะเข้ารับการพัฒนาการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น - จัดการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน และให้ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียน - จัดสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียนให้ เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก - สร้างความรู้ความเข้าใจแก่พ่อแม่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการเลี้ยงดูที่ถูกต้องตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการ
แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับประถมศึกษา (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561 ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)		
1. ผู้เรียนรู้	รักและรับผิดชอบต่อ การเรียนรู้ ชอบการอ่าน มีความรู้พื้นฐาน ทักษะ และสมรรถนะทางภาษา การคำนวณ มีเหตุผล มี นิสัยและสุขภาพที่ดี มี สุนทรียภาพ ในความ งามรอบตัว	- จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เขียน คิดคำนวณ เพื่อปลูกฝังพฤติกรรมรักการอ่าน การมีเหตุผลจากการคิดคำนวณ และทักษะความรู้พื้นฐาน - พัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา เพื่อที่จะเข้ารับการพัฒนาการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น - จัดการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน และให้ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียน - จัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ เพื่อพัฒนา 4 H ประกอบด้วย Head (กิจกรรมพัฒนาสมอง) Heart (กิจกรรมพัฒนาจิตใจ) Hand (กิจกรรมพัฒนาทักษะ

คุณลักษณะ	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์	แนวทางการจัดการศึกษา
		การปฏิบัติ) และ Health (กิจกรรมพัฒนาสุขภาพ) โดยมีทั้งกิจกรรมที่กำหนดให้เรียน และกิจกรรมให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนรู้
2. ผู้ร่วม สร้างสรรค์ นวัตกรรม	รับผิดชอบในการทำงาน ร่วมกับ ผู้อื่น มีความรู้ ทักษะและ สมรรถนะ ทางเทคโนโลยีดิจิทัล การคิดสร้างสรรค์ ภาษาอังกฤษ การ สื่อสาร และ ความรอบรู้ ด้านต่าง ๆ	- จัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการความรู้ด้วยตนเอง และความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่น - มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัล - จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนในลักษณะของ STEM ศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ - จัดโครงการส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
3. พลเมืองที่ เข้มแข็ง	สามารถแยกแยะผิดถูก ปฏิบัติตนตามสิทธิและ หน้าที่ของตน โดยไม่ ละเมิดสิทธิของผู้อื่น เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม มีจิตอาสา รักท้องถิ่น และประเทศ	- การเรียนการสอนทุกสาระวิชาต้องมีการเสริม สอดแทรกในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถแยกแยะผิดถูก เคารพในสิทธิหน้าที่ของตน ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น - จัดกิจกรรมค่ายคุณธรรม ค่ายทักษะชีวิต - จัดกิจกรรมค่ายจิตอาสาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ค่ายจิตอาสาเพื่อพ่อ ค่ายจิตอาสาพัฒนาชุมชน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีจิตอาสา
แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับมัธยมศึกษาตอนต้น (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561 ; สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)		
1. ผู้เรียนรู้	รู้จักตนเองและผู้อื่น มี เป้าหมาย และทักษะ การเรียนรู้ บริหาร จัดการตนเองเป็น มี ทักษะชีวิต มีความรู้ ความรอบรู้และ สมรรถนะที่จำเป็นต่อ การสร้างสุขภาวะ การศึกษาต่อ หรือการ ทำงานที่เหมาะสมกับ ช่วงวัย	- พัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อพัฒนาทักษะคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ทักษะชีวิต เพื่อให้มีความรอบรู้รอบตัว - จัดการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน และให้ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียน - จัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ เพื่อพัฒนา 4 H ประกอบด้วย Head (กิจกรรมพัฒนาสมอง) Heart (กิจกรรมพัฒนาจิตใจ) Hand (กิจกรรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติ) และ Health (กิจกรรมพัฒนาสุขภาพ) โดยมีทั้งกิจกรรมที่กำหนดให้เรียน และกิจกรรมให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนรู้ - เน้นแนวทางการศึกษาต่อ เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ถึงสมรรถนะ และเตรียมความพร้อมสู่การประกอบสัมมาอาชีพที่เหมาะสมตามความต้องการของผู้เรียน

คุณลักษณะ	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์	แนวทางการจัดการศึกษา
2. ผู้ร่วม สร้างสรรค์ นวัตกรรม	มีทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการสื่อสาร มีความรอบรู้ทางข้อมูลสารสนเทศ และทางดิจิทัลเพื่อแก้ปัญหา มีการคิดอย่างมี วิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำความคิดสู่การสร้างผลงานในลักษณะต่าง ๆ	- จัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการความรู้ด้วยตนเอง และความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่น - จัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่าน กิจกรรมการปฏิบัติจริง (Active Learning) - พัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะด้านดิจิทัล - จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนในลักษณะของ STEM ศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ - พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบคิดวิเคราะห์ คิดแบบมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนากระบวนการคิด และการสร้างสรรค์นวัตกรรม - จัดให้ผู้เรียนริเริ่มทำนวัตกรรมในสิ่งที่ตนสนใจ เช่น โครงการ 1 นวัตกรรมต่อห้องเรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนนำความคิดสู่การสร้างผลงาน
3. พลเมืองที่ เข้มแข็ง	ความเชื่อมั่นในความถูกต้อง ความ ยุติธรรม มีจิตประชาธิปไตย มีสำนึกและความ ภาคภูมิใจในความเป็นไทย และพลเมือง อาเซียน	- จัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความภูมิใจในความเป็นไทย - จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแสดงออกถึง ความรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง เป็นพลเมืองดีของชาติ และพลเมืองอาเซียนที่ดี - จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริฯ
แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับมัธยมศึกษาตอนปลาย / อาชีวศึกษา (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561 ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562 ; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12, 2561)		
1. ผู้เรียนรู้	สามารถชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง มี ทักษะการเรียนรู้ รู้ทันการเปลี่ยนแปลง ปรับตัวในโลกยุคดิจิทัลได้ มีทักษะชีวิต พินฟู้ฟูปรรรคได้ มีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสุขภาพ การศึกษา/การทำงาน/	- จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จักเข้าถึงข้อมูล ความรู้ เข้าใจในเนื้อหาข้อมูล ความรู้ ประเมิน และนำข้อมูล ความรู้ ไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม ซึ่งจะ เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้เกิดกับผู้เรียน - จัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ เพื่อพัฒนา 4 H ประกอบด้วย Head (กิจกรรม พัฒนาสมอง) Heart (กิจกรรมพัฒนาจิตใจ) Hand (กิจกรรม พัฒนาทักษะการปฏิบัติ) และ Health (กิจกรรมพัฒนาสุขภาพ) โดยมีทั้ง กิจกรรมที่กำหนดให้เรียน และกิจกรรมให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนรู้ - เน้นแนวทางการศึกษาทั้งด้านอาชีพ และทักษะชีวิต เพื่อการศึกษาต่อ การทำงาน และการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพ

คุณลักษณะ	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์	แนวทางการจัดการศึกษา
	อาชีพ เพื่อ พัฒนา คุณภาพชีวิตของตน	- พัฒนารายวิชาที่ส่งเสริมการศึกษาต่อและการจัดหลักสูตรทักษะอาชีพ ควบคู่กับวิชาสามัญ เช่น ศึกษาศาสตร์หลักสูตรระยะสั้น ประกอบอาชีพ - จัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนตามความสนใจ ในทักษะอาชีพที่ตนเองถนัด เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน และการพัฒนาประเทศ - พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาการจัดการเรียนการสอน และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย สามารถเข้าถึงได้ โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ - โครงการพัฒนาห้องเรียนคุณภาพด้วยเทคโนโลยี
2. ผู้ร่วม สร้างสรรค์ นวัตกรรม	สามารถแก้ปัญหา สื่อสารเชิงบวก ทักษะ ข้ามวัฒนธรรม ทักษะ การ สะท้อนคิด การ วิพากษ์เพื่อสร้าง นวัตกรรม และสามารถ เป็น ผู้ประกอบการได้	- พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบคิดวิเคราะห์ ทักษะกระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการ องค์ความรู้แบบสหวิทยาการ การสะท้อนคิดเพื่อพัฒนากระบวนการคิด และการสร้างสรรค์นวัตกรรม - พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัด และเป็นนวัตกรรม - เสริมสร้างทักษะการเป็นผู้ประกอบการในหลักสูตร - มีการจัดการเรียนการสอน/กิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคม พหุวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาทักษะข้ามวัฒนธรรม - จัดให้ผู้เรียนริเริ่มทำนวัตกรรม หรือสิ่งประดิษฐ์ ในสิ่งที่ตนสนใจที่นำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ชุมชน สังคม และประเทศ ได้ เช่น โครงการ 1 นวัตกรรมต่อผู้เรียน 10 คน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนนำความคิดสู่การสร้างผลงาน
3. พลเมืองที่ เข้มแข็ง	มีความเชื่อมั่นในความ เท่าเทียมเป็นธรรมทาง สังคม มีจิตอาสา มีความ กล้าหาญทางจริยธรรม เป็นพลเมืองที่ กระตือรือร้นในการร่วม สร้างสังคมไทย และโลก ที่ยั่งยืน มีความซื่อสัตย์ ในการ ทำงานเพื่อ ส่วนรวม	- จัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เข้าใจสิทธิความเท่าเทียมกันในสังคม - สร้างจิตสำนึกของผู้เรียนให้มีความจงรักภักดีและธำรงรักษาสถาบันหลักของชาติ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ผ่านหลักสูตรสถานศึกษาฯ และช่องทางศึกษาอื่น ๆ - ปลุกฝังและเสริมสร้างวิถีประชาธิปไตย ความสามัคคี สมานฉันท์ สันติวิธี ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข - จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแสดงออกถึง ความรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง เป็นพลเมืองดีของชาติ และพลเมืองโลกที่ดี - จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริฯ - เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ ได้แก่ ภัยจากยาเสพติด ภัยจากการใช้สื่อโซเชียล เป็นต้น

คุณลักษณะ	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์	แนวทางการจัดการศึกษา
		- ส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตและพัฒนาให้มีความรู้ที่เข้มแข็ง และยั่งยืน
แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับอุดมศึกษา (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561 ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562 ; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12, 2561)		
1. ผู้เรียนรู้	มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ปรับตัว ยืดหยุ่น สามารถเผชิญการเปลี่ยนแปลงในโลกดิจิทัลและโลกอนาคตได้ มีความเป็นผู้นำ มีความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ มีปัญญารู้คิด สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะต่าง ๆ ในการสร้างงาน สัมมาอาชีพ ความมั่นคง และคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม	- จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จักเข้าถึงข้อมูล ความรู้ เข้าใจในเนื้อหาข้อมูล ความรู้ ประเมิน และนำข้อมูล ความรู้ ไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม ซึ่งจะ เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้เกิดกับผู้เรียน - จัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจากสถานประกอบการ และอาจารย์มหาวิทยาลัยเข้ามาร่วมจัดการเรียนการสอนในสถานที่ทำงาน (Work Integrated Learning : WIL) เป็นการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการในประเทศที่ต้องการแรงงานที่มีฝีมือตรงกับความต้องการ และเป็นการสร้างทักษะเชิงอาชีพ - จัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการความรู้ด้วยตนเอง ความรับผิดชอบในการทำงาน ร่วมกับผู้อื่น - จัดการเรียนรู้แบบการทำงานเป็นทีม เพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ในทีม - จัดการเรียนรู้แบบ Problem Base Learning เพื่อฝึกการแก้ไขปัญหา ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ นำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริงได้ - พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาการจัดการเรียนการสอน และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย สามารถเข้าถึงได้ โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ - พัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะด้านดิจิทัล
2. ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม	สามารถร่วมแก้ปัญหา สังคม การบูรณาการข้ามศาสตร์ การสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อเพิ่มโอกาส และมูลค่าแก่ตนเอง สังคม และประเทศ	- พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบคิดวิเคราะห์ ทักษะกระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการ องค์ความรู้แบบสหวิทยาการ การสะท้อนคิดเพื่อพัฒนากระบวนการคิด และการสร้างสรรค์นวัตกรรม - พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัด และเป็นนวัตกรรม - จัดให้ผู้เรียนริเริ่มทำนวัตกรรม หรือสิ่งประดิษฐ์ หรือโครงการวิจัย ในสิ่งที่ตนสนใจที่นำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ชุมชน สังคม และประเทศ ได้ เช่น 1 งานวิจัย 1 ผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนนำความคิดสู่ การสร้างสรรค์ผลงาน
3. พลเมืองที่เข้มแข็ง	กล้าต่อต้านการกระทำในสิ่งที่ผิด ให้คุณค่า กับความรู้ความสามารถ	- พัฒนาหลักสูตรเสริมความเป็นพลเมืองที่ดี พลเมืองที่เข้มแข็ง มีหลักคิดที่ถูกต้อง กล้าต่อต้านการกระทำในสิ่งที่ผิด และความเป็นพลเมืองโลก เพื่อร่วมสร้างสันติสุขในสังคมไทยและประชาคมโลก

คุณลักษณะ	ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์	แนวทางการจัดการศึกษา
	เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ร่วมมือสร้างสรรค์การ พัฒนาตนเอง และสังคม ที่ยั่งยืน ขจัดความ ขัดแย้ง และ สร้างสันติ สุขทั้งในสังคมไทยและ ประชาคม โลก	- ปลุกฝังและเสริมสร้างวิถีประชาธิปไตย ความสามัคคี สมานฉันท์ สันติวิธี ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และยึดมั่นในการปกครองตามระบอบ ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข - จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริฯ - เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ ได้แก่ ภัยจากยาเสพติด ภัยจากการใช้สื่อโซเชียล เป็นต้น - ส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตและพัฒนาให้มีมาตรการที่ เข้มแข็ง และยั่งยืน
แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับค่านิยมร่วม		
	ความเพียรอันบริสุทธิ์ ความพอเพียง วิถี ประชาธิปไตย ความเท่า เทียมเสมอภาค	- ดำเนินการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน ที่เอื้อต่อการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและค่านิยม หลักของคนไทย 12 ประการ
แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับคุณธรรม		
	ลักษณะนิสัยที่ดี และ คุณธรรมพื้นฐานที่พึง งาม เช่น ความมีวินัย ความ ซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่อ ตนเองและสังคม	- ส่งเสริมการนำหลักธรรมทางศาสนามาใช้ในการพัฒนาตนเองของผู้เรียน ด้วย เครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันทางศาสนา - จัดทำโครงการโรงเรียนต้นแบบคุณธรรม จริยธรรม

กระบวนการนำแนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาชาติลงสู่การปฏิบัติ

การนำแนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาชาติลงสู่การปฏิบัติ (มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561. 2561,น.25 ; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2563, น.21 สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน,2563 น.3 ; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12, 2561) เสนอไว้เพื่อเป็นแนวทางควรดำเนินการดังนี้

1. สร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มต่าง ๆ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา โดยหน่วยงานต้นสังกัดสู่การปฏิบัติ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องที่จะต้องจัดทำโครงการ/กิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐาน เช่น จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละระดับเต็มตามศักยภาพสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความ

สนใจ รวมถึงการวางพื้นฐานการเรียนรู้เพื่อการวางแผนชีวิต และวางแผนทางการเงิน ที่เหมาะสมและนำไปปฏิบัติได้ลงในแผนปฏิบัติการประจำปี

2. จัดระบบโครงสร้าง กระบวนการทำงาน จัดตั้งคณะทำงานที่รับผิดชอบโดยตรง และมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบปฏิบัติงาน ทั้งเจ้าภาพหลัก เจ้าภาพรองและผู้สนับสนุน พร้อมกำหนดบทบาทความรับผิดชอบที่ชัดเจนเพื่อประสานงานสร้างความเข้าใจส่งเสริมกำกับติดตามหน่วยงานต่าง ๆ และสถานศึกษา และจัดให้มีทีม Coaching and Mentoring ให้การดูแลช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง

3. สร้างแนวทางการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลเพื่อให้นำแนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาชาติลงสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เชื่อมโยงสู่การแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกที่เน้นการประเมินคุณลักษณะผู้เรียนจากร่องรอย เชิงประจักษ์ โดยเปิดโอกาสให้สถานศึกษา เลือกระบบ หน่วยงานและผู้ประเมินได้เอง และเน้น การเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาเข้ามาร่วมประเมินคุณภาพ โดยดำเนินการ

- ติดตามความก้าวหน้าประจำปี เป็นการติดตามความก้าวหน้าของโครงการ กรณีที่เป็นโครงการต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบถึงผลงานที่เกิดขึ้นจริง

- การประเมินผลระยะครึ่งปี เป็นการประเมินผลในช่วงกลางปี เพื่อทบทวนผลความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค รวมทั้งทบทวนแนวทาง หรือปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้มีความเหมาะสม

- การประเมินผลเมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ เป็นการประมวลผลโครงการตาม แผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อสรุปผลการปฏิบัติงานและผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น

4. สร้างระบบการสื่อสารที่หลากหลายให้รับรู้ทิศทางองค์กรทั้งวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ จุดเน้นการดำเนินงาน ให้หน่วยงาน บุคลากรทุกระดับได้ รับรู้ และเข้าใจตรงกัน รวมถึงการจัดทีมงาน หน่วยงานประสานงาน สนับสนุน ถอดบทเรียน การประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจเชิงลึก

5. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อให้นำแนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาชาติลงสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

6. สร้างกลไกการขับเคลื่อนและตรวจสอบสู่สาธารณะ โดยการจัดทำรายงานประจำปี เพื่อเปิดเผยและแสดงให้เห็นถึงสารสนเทศเกี่ยวกับผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินงาน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การนำแนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาชาติลงสู่การปฏิบัติให้เกิดผล ปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลถึงการปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ ได้แก่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2563, น.21 ; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12, 2561)

1. สถาบันการศึกษาทุกระดับ กำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนาผู้เรียนให้ ตอบสนอง ยุทธศาสตร์ชาติ ความต้องการจำเป็นของสังคม ชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน และประเทศ ตาม ระดับ ความเชี่ยวชาญและอัตลักษณ์ของประเภทสถาบัน และตามความได้เปรียบเชิงทรัพยากรและเชิงพื้นที่ ของสถาบัน

2. การนำมาตรฐานของชาติสู่การปฏิบัติจะเน้นการจัดการโดยใช้ฐานสมรรถนะเชิงรุกที่เน้น ให้ผู้เรียนได้คิด ปฏิบัติ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริงรวมถึงใช้แนวทางการวัดและ ประเมินผลในลักษณะที่เป็นการประเมินผลตามสภาพจริงและการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน

3. การเรียนรู้จากเทคโนโลยี โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการลักษณะการผสมผสาน (Blended Learning) คือเรียนรู้ออนไลน์ และเรียนรู้แบบพบกันในห้องเรียน (Face to Face) เพื่อให้ สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียน การนำโปรแกรม ทันสมัย ที่ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ เช่น MOOC SkillLane Google ร่วมกับการที่ผู้สอนได้ชี้แนะ อำนวยความสะดวก และการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเพิ่มมากยิ่งขึ้น

4. ผู้นำองค์กรให้ความสำคัญในการใช้แนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐาน การศึกษาชาติเป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางการพัฒนาอย่างเข้มแข็ง ทุกหลักสูตรต้องมีการ กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ตามวิสัยทัศน์และจุดเน้น ของหลักสูตร ได้แก่ การเป็น บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่ เข้มแข็ง และการตรวจ ติดตามอย่างเข้มข้น และนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงานทุกปี

5. บุคลากรทุกคนทั้งองค์กร สร้างวัฒนธรรมองค์กร และกระบวนการทำงานและกิจกรรมให้ เหมาะสมกับสภาพบริบท ดำเนินงานโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ตามแนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมาย มาตรฐานการศึกษาชาติ มีการสื่อสารและถ่ายทอดแนวทาง ให้บุคลากรทั้งองค์กรด้วยช่องทางที่ หลากหลาย เพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อการขับเคลื่อน แนวทางการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาชาติลงสู่การปฏิบัติ

6. การกำกับติดตามและประเมินผล การทบทวนมาตรฐานการศึกษาของชาติให้เหมาะสม หลังจากใช้ไปในระยะหนึ่งจากบทเรียนที่ได้รับจากการปฏิบัติงานจริงและข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพ ที่เปลี่ยนแปลง ได้แก่ การบริหารจัดการเพื่อการขับเคลื่อนงานที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน หลักสูตร

และการนำหลักสูตรไปใช้ การสร้างความพร้อมทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะของผู้สอน การวัดและประเมินผลทุกระดับที่เป็นไปเพื่อการพัฒนาผู้เรียน การจัดสื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ และงบประมาณที่ใช้เพื่อการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้สอนและผู้เรียนที่เหมาะสมเพียงพอ โดยจัดระบบแนวทางการกำกับติดตามที่มีประสิทธิภาพดำเนินการตามระบบที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง เน้นการกำกับติดตาม ประเมินผลการทำงานงานที่มุ่งเน้นคุณลักษณะผู้เรียน และการทำงานในลักษณะกัลยาณมิตร และนำข้อมูลมาใช้ในการช่วยเหลือ แก้ปัญหา ให้การสนับสนุน และนำข้อมูลมาใช้ในการทบทวนมาตรฐานการศึกษาในช่วงต่อไป

บทสรุป

ประเทศไทยมีการดำเนินการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่องยาวนาน แต่การพัฒนาที่ผ่านมาเป็นไปค่อนข้างช้าไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และยังไม่ประสบผล ประกอบกับกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ทำให้เกิดการสื่อสารไร้พรมแดน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา และวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้ บุคคลต้องมีการเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับยุค และสมัย วงการศึกษาของประเทศไทย นำโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) ได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ซึ่งถือเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ของคนไทย เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งใช้เป็นกรอบสำหรับการสร้างคนไทย 4.0 ตามบริบทของท้องถิ่นและสถานศึกษา โดยพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีลักษณะ 3 คือ เป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และ พลเมืองที่เข้มแข็ง การพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังกล่าว สถาบันทางการศึกษาแต่ละแห่งต้องจัดทำแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อสู่เป้าหมายมาตรฐานการศึกษาชาติ โดยการปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการศึกษาของผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายในภาพรวม ซึ่งประกอบไปด้วย ปรับการบริหารงานของผู้บริหาร/ผู้นำสถาบัน, ปรับบทบาทการสอนของครู/ผู้สอน, พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน, การนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน และจัดทำแนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับผลลัพธ์แต่ละช่วงวัย ตั้งแต่วัยปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา มัธยมศึกษาปลาย/อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อสู่เป้าหมายมาตรฐานชาติสำเร็จ ประกอบด้วย ผู้บริหาร/ผู้นำ, บุคลากรทางการศึกษาทุกคน, การสื่อสารและถ่ายทอดแนวทางการดำเนินงาน, การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบของบุคลากร, การสร้างวัฒนธรรมองค์กร และการมอบหมายภารกิจการขับเคลื่อน เชื่อมโยงสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- เจือจันทร์ จงสถิตอยู่. (2557). การจัดการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ในพื้นที่ด้วยพลังเครือข่าย. *วารสารการศึกษาไทย*. 11(116), 3-11.
- ธนวัฒน์ ศรีไพโรจน์, ดุษฎี โยเหลา และ ปิยดา สมบัติจินดา. (2561). อิทธิพลของโปรแกรมการโค้ชการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานที่มีต่อสมรรถนะของครูผู้สอน. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*. 11,(2), 96-110.
- นิรุฒ มีพันธ์. (2559). *ตัวแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับมัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน*. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. สืบค้นวันที่ 2 กันยายน 2562 จาก <file:///C:/Users/user/Downloads/Documents/450.pdf>
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สสวท. (2559). *สรุปผลการวิจัยโครงการ TIMSS 2015*. สืบค้นเมื่อ 29 สิงหาคม 2562, จาก <https://drive.google.com/file/d/0Bza8voFmdFsrRGLYbmdPa0pkXzg/view>
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2561). *ผลการประเมินPISA 2015 วิทยาศาสตร์ การอ่าน และคณิตศาสตร์ ความเป็นเลิศและความเท่าเทียมทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บริษัท ซัคเซสพับลิเคชั่น จำกัด.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. (2561). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561-2564*. สืบค้นวันที่ 2 กันยายน 2562 จาก <http://www.sea12.go.th/plan/images/stories/pdf/plan2561/plan2561-2564/plan61-64.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562*. สืบค้นวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2562 จาก <https://www.obec.go.th/wp-content/uploads/2018/10/OBECPolicy62.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎามนตรี. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545*. กรุงเทพฯ: บริษัทพรทิกรานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2559). *สกอ.พัฒนานักศึกษาสู่ Thailand 4.0*. *อนุสารอุดมศึกษา*. 43(462), 10-13.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579*.

กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

_____. (2561). *รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2561*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561*.

กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

_____. (2563). *แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติสำหรับประเทศไทย*.

กรุงเทพมหานคร: 21 เซ็นจูรี จำกัด.

อรรถพล อนันตวรสกุล. (2562) *แนวปฏิบัติการสอน สำหรับครูสังกัดปอ. สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2562*,

จาก <https://www.facebook.com/MQCenter/posts/714893272267560> โครงการ

PISA ประเทศไทย.

Saylor, Galen J., Alexander, William, M., & Lewis, Arthur, J. (1981). *Curriculum Planning for better Teaching and Learning*. (4th ed.). New york: Holt, Rinehart and Winston.